

რომი ამყარებს ხილვას — ნომერი თოთხმეტი

ქრისტეს ანარეკლები და მხეცის ხატის ჩამოყალიბება:
წინასწარმეტყველური პარალელი უკანასკნელ დღეებში

Jeff Pippenger
2024-09-02

წინასწარმეტყველების ის ხაზი, რომელიც განსაზღვრავს, როდის ქმნის შეერთებული შტატები მხეცისადმი და მხეცის ხატებას, ხდება მაშინ, როდესაც პროტესტანტიზმის რქა ქრისტეს ხატებას აყალიბებს. ეს ჩამოყალიბება კონკრეტულად არის აღნიშნული დანიელის წიგნის მეათე თავში, როდესაც დანიელი ჭვრეტს მიზეზობრივ სარკეს — „marah“-ს, ხილვას. დანიელი წარმოადგენს მათ, ვინც ქრისტეს ჭვრეტს, და ამით ისინი ქრისტეს ხასიათს ირეკლავენ. ას ორმოცდაოთხი ათასი, რომლებიც მეათე თავში დანიელით არიან წარმოდგენილნი, ქრისტეს ხატებას შინაგანად მხოლოდ მაშინ აყალიბებენ, როდესაც მის ხასიათს ჭვრეტენ. ჭვრეტით ისინი იცვლებიან.

მხეცის ხატი მხეცს ასახავს, და მხეცის ხატის ჩამოყალიბება ღვთის ხალხისთვის არის დიდი გამოცდა, რომლის მიერაც მათი მარადიული ხვედრი გადაწყდება. როდესაც პროტესტანტული ეკლესიები ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობაზე კონტროლს აიღებენ, ისინი ჩამოაყალიბებენ ეკლესიისა და სახელმწიფოს იმ სისტემის ხატს, რომელიც გამოხატავს კონტროლის იმ წყობას, რომელსაც პაპური ძალაუფლება იყენებდა, ვიდრე მას პოლიტიკური მხარდაჭერა ჩამოშორდებოდა. დროის იმავე პერიოდში ქრისტეს ხატი წარმოიქმნება მისი უკანასკნელი დღეების ხალხში. თუმცა იყვნენ ისინი, რომლებიც დანიელთან ერთად იყვნენ, მაგრამ ხილვა ვერ იხილეს, რადგან ხილვას გაეჭნენ. მათ ვერ გაუძლეს მხეცის ხატის ჩამოყალიბების გამოცდას, რადგან განსაცდელის ჟამს უარი თქვეს, რომ მათში ქრისტეს ხატი ჩამოყალიბებულიყო.

არეკვლის სულიერი პრინციპი სრულდება სარკეში ჩახედვით, რომელიც ქრისტეს წარმოადგენს; და რადგან „მარაჰ“-ის ხილვა გამომწვევი ხილვაა, სარკეში ქრისტეს ხატი ადამიანობაშიც ქრისტეს ხატს წარმოქმნის. პირდაპირი მნიშვნელობით სარკე ირეკლავს იმ ადამიანის სახეს, ვინც სარკეში იყურება, მაგრამ ამ პრინციპის სულიერ გამოყენებას სარკესთან დაკავშირებული ცვლადები ახლავს. ისინი, ვინც მხოლოდ „სიტყვის მსმენელია და არა შემსრულებელი“, „თავს უყურებს, მიდის და მეყსეულად ივიწყებს, როგორი კაცი იყო.“ ისინი სარკეში იყურებიან და მხოლოდ ადამიანობას ხედავენ.

მეორე კატეგორია, რომელიც არის „არა დავიწყებული მსმენელი, არამედ საქმის მოქმედი“, ხედავს ღვთის რჯულს; ისინი სარკეში ქრისტეს ხედავენ. საქმე ის არის, რომ გავიგოთ: არეკვლის პრინციპს აქვს „ბუნებრივი“ სინამდვილე და სულიერი სინამდვილე. დანიელი მაგალითს გვაძლევს მათსას, ვინც ეს „საქმე“ აღასრულა, რადგან მეცხრე და მეათე თავებში იგი წარმოგვიდგენს იმ საქმეს, რომელიც არეკვლის სულიერ პრინციპს წარმოშობს.

იმ დღეებში მე, დანიელი, სამ სრულ კვირას ვგლოვობდი. სასურველი პური არ მიჭამია, არც ხორცი და არც ღვინო შემოსულა ჩემს პირში, და საერთოდ არ მიცხია ზეთი, ვიდრე სამი სრული კვირა არ შესრულდა. დანიელი 10:1, 2.

გაბრიელმა მერვე თავის ხილვის ნაწილობრივი განმარტება მისცა დანიელს, მაგრამ დანიელს იგი მთლიანად არ ესმოდა.

და მე, დანიელი, გონებადაკარგული ვიყავი და რამდენიმე დღე ავად ვიწექი; შემდეგ ავდექი და მეფის საქმეები აღვასრულე; და გაცემული ვიყავი ამ ხილვით, მაგრამ ვერავინ გაიგო იგი. დანიელი 8:27.

და უაიტი გვამცნობს, რომ დანიელი ცდილობდა გაეგო დანიელის მერვე თავში მოცემული უწყების განმარტება, რომელიც გაბრიელმა დანიელს მეცხრე თავში მოუტანა.

„ახალი და უფრო ღრმა გულმოდგინებით მიღერმა განაგრძო წინასწარმეტყველებათა კვლევა; მთელ ღამეებსაც და დღეებსაც უძღვნიდა იმ საგნის შესწავლას, რომელიც ახლა ასეთი უზარმაზარი მნიშვნელობისა და ყოვლისმომცველი ინტერესის მქონედ ეჩვენებოდა. დანიელის მერვე თავში მან ვერ იპოვა ვერავითარი მითითება 2300 დღის საწყის წერტილზე; ანგელოზმა გაბრიელმა, თუმცა ბრძანებული ჰქონდა, რომ ხილვა დანიელისთვის გაეგებინებინა, მას მხოლოდ ნაწილობრივი განმარტება მისცა. როდესაც ეკლესიისთვის მოსახდენი საშინელი დევნა წინასწარმეტყველის ხილვაში გაიშალა, მისმა ფიზიკურმა ძალამ უმტყუნა. მეტის ატანა ვეღარ შეძლო და ანგელოზმა იგი დროებით დატოვა. დანიელი „გულწასული იყო და ავადმყოფობდა რამდენიმე დღე.“ „და გაცემული ვიყავი ამ ხილვით,“ ამბობს იგი, „მაგრამ ვერავინ იგო იგი.“

„მაგრამ ღმერთს თავისი მაცნე უკვე ებრძანა: ‘გააგებინე ამ კაცს ხილვა.’ ეს დავალება უნდა აღსრულებულიყო. მისადმი მორჩილებით ანგელოზი, გარკვეული ხნის შემდეგ, კვლავ დაუბრუნდა დანიელს და უთხრა: ‘ახლა მოვედი, რათა მოგცე სიბრძნე და გაგება;’ ‘ამიტომ გაიგე ეს სიტყვა და ჩაუკვირდი ხილვას.’ დანიელი 8:27, 16; 9:22, 23, 25–27. მე-8 თავის ხილვაში ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი დაუხსნელი იყო დატოვებული, კერძოდ, ის, რომელიც დროს ეხებოდა — 2300 დღის პერიოდი; ამიტომ ანგელოზი, როცა თავისი განმარტების გაგრძელებას შეუდგა, უმთავრესად დროის საკითხზე ამახვილებს ყურადღებას.“ დიადი ბრძოლა, 325.

მეთათვის თავში გვაცნობენ, რომ დანიელს ესმოდა „ხილვაც“ და „საქმეც“, მაგრამ დანიელს მეტი ნათელი სურდა; ამიტომ მან გული მიმართა, რათა ეპოვა ეს გაგება, და ოცდაერთი დღე იმარხულა. ამით იგი წარმოადგენს უკანასკნელი დღეების მათ, ვისაც ესმის არეკვლის სულიერი პრინციპი, რომელიც ნატურალური არეკვლის პრინციპით არის განსახიერებული. ეს გაგება მათ საქმეებში ცხადდება, ხოლო მათი საქმეები დანიელით არის წარმოდგენილი, როგორც ღვთის წინასწარმეტყველური სიტყვის სწორი გაგების ძიება. მათი აშკარა საპირისპირო, ვინც ხილვას გაექცა, იმაში მდგომარეობს, რომ ისინი არ ეძიებდნენ ღვთის წინასწარმეტყველური სიტყვის სწორ გაგებას.

ღვთის წინასწარმეტყველური სიტყვის ის ჭეშმარიტება, რომლის გაგების წყურვილშიც დანიელი არის წარმოდგენილი, უკანასკნელი დღეების ნათელია, ვინაიდან დანიელი განასახიერებს ას ორმოცდაოთხი ათასს. ამდენად, დანიელი წარმოდგენს იმ კლასს, რომელიც ცდილობს გაიგოს ღვთის წინასწარმეტყველური სიტყვის ნათელი, რომელიც წარმოდგენილია როგორც საბოლოო გამოცდა მადლის ვადის დახურვამდე. ამ მხრივ, ეს არის იესო ქრისტეს გამოცხადება, რომელიც იხსნება მადლის ვადის დახურვის წინ, მაგრამ ამავე დროს ეს არის ის გამოცდაც, რომელიც წარმოდგენილია როგორც მხეცის ხატის ჩამოყალიბება.

მხეცის ხატის ჩამოყალიბება უშუალოდ განსაზღვრავს იმ პროცესს, თუ როგორ ვითარდება მხეცის ხატი. ამ რეალობის სწორად განსაზღვრა შეუძლებელია, თუ წინასწარ არ განისაზღვრა გამოცდის მთავარი საგანი — მხეცი. სწორედ მხეცი ადგენს და განსაზღვრავს, თუ როგორ ყალიბდება ხატი.

„მაგრამ რა არის „მხეცის ხატი“? და როგორ უნდა შეიქმნას იგი? ხატს ქმნის ორქიანი მხეცი და იგი არის მხეცის ხატი. მას აგრეთვე ეწოდება მხეცის ხატი. მაშასადამე, რათა შევიცნოთ, როგორია ეს ხატი და როგორ უნდა შეიქმნას იგი, უნდა გამოვიკვლიოთ თვით მხეცის — პაპობის — თავისებურებანი.

„როდესაც ადრეული ეკლესია გაფუჭდა იმით, რომ განუდგა სახარების სიმარტივეს და მიიღო წარმართული რიტუალები და ჩვეულებები, მან დაკარგა ღვთის სული და ძალა; და ხალხის სინდისზე კონტროლის დასამყარებლად, მან საერო ძალაუფლების მხარდაჭერა მოიძია. შედეგად წარმოიშვა პაპობა — ეკლესია, რომელიც აკონტროლებდა სახელმწიფოს ძალაუფლებას და მას საკუთარი მიზნების წინსაწევად იყენებდა, განსაკუთრებით „მწვალეულობის“ დასასჯელად. იმისათვის, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა მხეცის ხატი შექმნას, რელიგიურმა ძალაუფლებამ სამოქალაქო ხელისუფლება ისე უნდა გააკონტროლოს, რომ სახელმწიფოს ავტორიტეტიც ეკლესიის მიერ იქნეს გამოყენებული საკუთარი მიზნების მისაღწევად.“ The Great Controversy, 443.

რათა „გავიგოთ, როგორია ხატი და როგორ უნდა ჩამოყალიბდეს იგი, უნდა შევისწავლოთ თვით მხეცის — პაპობის — თავისებურებები“. სწორედ მხეცი აყალიბებს ხილვას, რომელიც არის უკანასკნელი დღეების გამოცდა და რომელიც აღსრულდება მადლის ჟამის დახურვამდე ცოტა ხნით ადრე. დანიელმა გაიგო ხილვაც და საქმეც.

სპარსეთის მეფე კიროსის მეფობის მესამე წელს გამოცხადდა საქმე დანიელს, რომელსაც სახელად ბელტეშაცარი ეწოდებოდა; და ეს საქმე ჭეშმარიტი იყო, მაგრამ დანიშნული დრო ხანგრძლივი იყო; და მან გაიგო ეს საქმე და ჰქონდა ხილვის გაგება. დანიელი 10:1.

ხილვა არის ოცდასამასი წლის „მარეკ“ ხილვა. „საგანი“ არის ებრაული სიტყვა „დაბარ“, რაც ნიშნავს „სიტყვას“. იგივე სიტყვა („დაბარ“), რომელიც პირველ მუხლში ნათარგმნია როგორც „საგანი“, მეცხრე თავის ოცდამესამე მუხლში ნათარგმნია როგორც „საქმე“.

დიახ, ჯერ კიდევ ლოცვაში ვლაპარაკობდი, და აჰა, ის კაცი, გაბრიელი, რომელიც დასაწყისში ხილვაში მენახა, სწრაფი ფრენით მოფრენილი, შემეხო საღამოს

შესაწირავის ჟამს. და განმიმარტა, მელაპარაკა და მითხრა: ო, დანიელ, ახლა გამოვედი, რათა მოგანიჭო სიბრძნე და გაგება. შენი ვედრების დასაწყისშივე გამოვიდა ბრძანება, და მე მოვედი, რომ გაჩვენო; რადგან დიდად საყვარელი ხარ; ამიტომ ჩასწვდი ამ სიტყვას და გულისხმაყავ ხილვა. დანიელი 9:21–23.

გაბრიელი მოვიდა დანიელთან დანიელის ლოცვაზე პასუხად; ეს ლოცვა დაკავშირებული იყო იმ განმანათლებლობასთან, რომელიც დანიელმა მიიღო, როდესაც მიხვდა, რომ იგი იმ ტყვეობაში იმყოფებოდა, რომელსაც ლევიანთა ოცდამეექვსე თავის გაფანტვა განასახიერებდა.

მისი მეფობის პირველ წელს მე, დანიელმა, წიგნებით შევიცანი წელთა რიცხვი, რომლის შესახებ უფლის სიტყვა მოვიდა წინასწარმეტყველ იერემიასთან, რომ იერუსალიმის გაპარტახებაზე სამოცდაათი წელი აღსრულდებოდა. დანიელი 9:2.

იერემიას მიერ აღნიშნულმა ტყვეობამ დანიელი მიიყვანა მოსეს მიერ ჩაწერილ „შვიდგზის“ ტყვეობამდე, რომელიც ერთდროულად იყო როგორც „ფიცი“, ისე „წყევლა“.

დიახ, მთელმა ისრაელმა დაარღვია შენი რჯული და განდგა, რათა არ დამორჩილებოდა შენს ხმას; ამიტომ გადმოვიდა ჩვენზე წყევლა და ფიცი, რომელიც დაწერილია მოსეს, ღვთის მსახურის, რჯულში, რადგან შევცოდეთ მის წინაშე. და მან დაადასტურა თავისი სიტყვები, რომლებიც წარმოთქვა ჩვენს წინააღმდეგ და ჩვენს მსაჯულთა წინააღმდეგ, რომელნიც გვმსჯელობდნენ, იმიტომ, რომ მოგვივლინა დიდი უბედურება; რადგან მთელი ცისქვეშეთის ქვეშ არ მომხდარა ისეთი რამ, როგორიც იერუსალიმს დაემართა. როგორც დაწერილია მოსეს რჯულში, მთელი ეს უბედურება მოგვივიდა ჩვენ; მაგრამ ჩვენ არ შევევდრეთ უფალს, ჩვენს ღმერთს, რათა მიგვეცია ჩვენი ურჯულოებისგან და შეგვეცნო შენი ჭეშმარიტება. დანიელი 9:11–13.

იერემიასა და მოსეს ორი მოწმის საფუძველზე დანიელმა გაიგო, რომ იერუსალიმზე მოწეული გაპარტახება იყო „წყევლა“ „მოსესი“, რომელიც ძველ ისრაელზე იყო „დაღვრილი“. და უაიტი იერემიას დამოწმებას მოიხსენიებს როგორც „მოწმობებს ეკლესიისადმი“, და ამ მხრივ იგი იერემიას უკანასკნელი დღეების წინასწარმეტყველების სულად წარმოაჩენს, რადგან უკანასკნელ დღეებში „მოწმობები ეკლესიისადმი“ სწორედ ეს არის. იერემია წარმოადგენს წინასწარმეტყველების სულს, ხოლო მოსე წარმოადგენს ბიბლიას.

დანიელი წარმოადგენს უკანასკნელი დღეების იმათ, რომელთაც ამ ორ მოწმეთაგან ესმით, რომ ისინი გაფანტულნი იყვნენ, და რომელთაც ბიბლიიდან და წინასწარმეტყველების სულიდან ესმით, რომ ისინი გამოფხიზლებულნი არიან, როგორც დანიელი იქნა გამოფხიზლებული იმ ფაქტისადმი, რომ იგი (ისინი) ტყვეობაში იყო, და რომ ეს ტყვეობა წარმოადგენილი იყო ღვთის წინასწარმეტყველურ სიტყვაში.

ღვთის უკანასკნელი დღეების ხალხის გამოცდილება არის ათი ქალწულის გამოცდილება.

„მათეს 25-ის ათი ქალწულის იგავი ასევე ასახავს ადვენტიისტი ხალხის გამოცდილებას.“ დიადი ბრძოლა, 393.

ათი ქალწულის იგავის დაყოვნების დრო წარმოადგენს დანიელის იმავე გამოღვიძებას მეცხრე თავში. ორ განწმენდილ მოწმეზე დაყრდნობით დანიელმა გააცნობიერა, რომ მთელი მისი ცხოვრება იყო ღმერთის სიტყვის შიგნით განსაზღვრული განსაკუთრებული წინასწარმეტყველების აღსრულება. ამ წინასწარმეტყველებამ დანიელი იმ საშუალებისაკენ წარუძღვა, რომელიც საჭირო იყო, რათა იგი მომზადებული ყოფილიყო იმისათვის, რაც სწორედ მომდევნო თავში უნდა შემთხვეოდა მას. ასევე, როდესაც მილერიტებმა აღასრულეს ათი ქალწულის იგავი, მათაც უნდა გამოღვიძებოდათ იმ ფაქტის მიმართ, რომ პირველმა იმედგაცრუებამ და დაყოვნებამ მათ ჩამძინებამდე მიიყვანა. ყველა წინასწარმეტყველი უკანასკნელ დღეებს წარმოადგენს.

დანიელისა და მილერიტების გამოღვიძება არის უკანასკნელ დღეებში ას ორმოცდაოთხი ათასის გამოღვიძების ორი მოწმე.

„იესო და მთელი ზეციური მხედრობა თანაგრძნობითა და სიყვარულით შეჰყურებდა მათ, რომელნიც ტკბილი მოლოდინით ესწრაფოდნენ ეხილათ იგი, ვინც მათ სულებს უყვარდათ. ანგელოზები მათ ირგვლივ დაფარფატებდნენ, რათა განსაცდელის ჟამს გაემაგრებინათ ისინი. ხოლო ისინი, რომელთაც ზეციური უწყების მიღება უგულებელყვეს, წყვდიადში იქნენ დატოვებულნი, და ღვთის რისხვა აღიგზნო მათ წინააღმდეგ, რადგან არ ისურვეს მიეღოთ ნათელი, რომელიც მან ზეციდან მოუვლინა მათ. ის ერთგული, იმედგაცრუებული ადამიანები, რომელთაც ვერ გაეგოთ, რატომ არ მოვიდა მათი უფალი, წყვდიადში არ იქნენ დატოვებულნი. კვლავ თავიანთ ბიბლიებს მიუბრუნდნენ, რათა წინასწარმეტყველური პერიოდები გამოეკვლიათ. უფლის ხელი მოეხსნა ამ თარიღებს, და შეცდომა განემარტათ. მათ დაინახეს, რომ წინასწარმეტყველური პერიოდები 1844 წლამდე აღწევდა, და რომ სწორედ ისავე მტკიცებულება, რომელიც წარმოადგინეს იმის საჩვენებლად, რომ წინასწარმეტყველური პერიოდები 1843 წელს მთავრდებოდა, ამტკიცებდა, რომ ისინი 1844 წელს დასრულდებოდა. ღვთის სიტყვისგან ნათელმა გაანათა მათი მდგომარეობა და მათ აღმოაჩინეს დაყოვნების ჟამი — „თუმცა დაყოვნდეს იგი [ხილვა], მოიცადე მას.“ ქრისტეს უშუალო მოსვლისადმი სიყვარულში მათ შეუმჩნეველი დარჩათ ხილვის დაყოვნება, რომელიც იმ მიზნით იყო ნაგულისხმევი, რომ გამოჩენილიყვნენ ჭეშმარიტად მომლოდინენი. კვლავ ჰქონდათ მათ დროის ერთი ნიშანი. თუმცა ვიხილე, რომ მრავალ მათგანს არ შეეძლო თავისი მძიმე იმედგაცრუების ზემოთ აღდგომა, რათა დაეუფლებინათ იმ ხარისხის მოშურნეობა და ძალმოსილება, რაც 1843 წელს მათ რწმენას ახასიათებდა.“ ადრეული წერილები, 236.

იგავის აღსრულებისას მილერიტებს „დარჩენილი ჰქონდათ მხედველობიდან ხილვის დაყოვნება“, მაგრამ ისინი „კვლავ“ „იყვნენ მიყვანილნი თავიანთ ბიბლიებთან, რათა გამოეკვლიათ წინასწარმეტყველური პერიოდები. უფლის ხელი მოეხსნა რიცხვებს, და შეცდომა აიხსნა.“ დანიელი მიყვანილ იქნა ბიბლიასთან და „უფლის ხელი“ მოეხსნა „წინასწარმეტყველურ პერიოდებს“, და როდესაც დანიელმა, როგორც შემსრულებელმა

და არა მხოლოდ მსმენელმა, მოქმედი რწმენით დაამტკიცა, რომ ესმოდა იერემიას და მოსეს უწყება ლევიათა წიგნის ოცდამეექვსე თავში მოცემული მითითებების აღსრულებით, აგრეთვე ღვთის ხალხის გაფანტული მდგომარეობის სამკურნალო გზისა და გადაწყვეტის მიხედვით, მაშინ დანიელს მიეცა „განმარტება.“

როდესაც ას ორმოცდაოთხი ათასი ბოლო დღეებში იგავის დაყოვნების დროის მის საბოლოო და ყველაზე სრულ აღსრულებას შეასრულებენ, ისინი ამას გააკეთებენ დროის იმ პერიოდში, როდესაც „მხეცის ხატის ჩამოყალიბება“ მათი დიდი გამოცდა იქნება.

ჩვენ ამ აზრების განხილვას მომდევნო სტატიაში გავაგრძელებთ.

„როცა ნაყოფი დამწიფდება, მაშინვე მიუშვებს ნამგალს, რადგან მკა დამდგარა.“ ქრისტე მხურვალე სურვილით ელის საკუთარი თავის გამოცხადებას თავის ეკლესიაში. როცა ქრისტეს ხასიათი სრულყოფილად აღიბეჭდება მის ხალხში, მაშინ იგი მოვა, რათა ისინი თავისად მოითხოვოს.“ ქრისტეს იგავები 69.

„ეს არის ღმერთის შესახებ მცდარი გაგების სიბნელე, რომელიც სამყაროს ფარავს. ადამიანები კარგავენ მისი ხასიათის ცოდნას. იგი არასწორად იქნა გაგებული და მცდარად განმარტებული. ამ დროს უნდა გამოცხადდეს ღმერთისაგან მომავალი უწყება — უწყება, რომელიც თავისი ზემოქმედებით განმანათლებელია და თავისი ძალით მხსნელია. უნდა გახდეს ცნობილი მისი ხასიათი. სამყაროს სიბნელეში უნდა გაბრწყინდეს მისი დიდების ნათელი — მისი სიკეთის, წყალობისა და ჭეშმარიტების ნათელი.“

„ეს არის ის საქმე, რომელიც წინასწარმეტყველმა ესაიამ აღწერა სიტყვებით: „ო, იერუსალიმო, კეთილი ამბის მახარებელო, აღიმალლე შენი ხმა ძალით; აღიმალლე, ნუ გეშინია; უთხარი იუდას ქალაქებს: აჰა, თქვენი ღმერთი! აჰა, უფალი ღმერთი მოვა ძლიერი ხელით, და მისი მკლავი იბატონებს მისთვის; აჰა, მისი საზღაური მასთანაა, და მისი საზღაური მის წინაშეა.“ ესაია 40:9, 10.

„ვინც სიძის მოსვლას ელოდება, ხალხს უნდა უთხრან: „აჰა, თქვენი ღმერთი.“ წყალობის ნათლის უკანასკნელი სხივები, წყალობის უკანასკნელი უწყება, რომელიც ქვეყნიერებას უნდა ეუწყოს, არის მისი სიყვარულის ხასიათის გამოცხადება. ღვთის შვილებმა უნდა გამოავლინონ მისი დიდება. თავიანთივე ცხოვრებითა და ხასიათით მათ უნდა გამოაჩინონ, რა მოიმოქმედა მათთვის ღვთის მადლმა.“ ქრისტეს იგავები, 415.